

ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

УДК 364.465

*Шамрай В.О., доктор наук з державного управління,
професор, заслужений діяч науки і техніки України,
завідувач кафедри фінансового, адміністративного права та державного управління
Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі*

*Ольховський М.А., аспірант
кафедри адміністративного, фінансового та господарського права
Академії праці, соціальних відносин і туризму*

СУЧАСНИЙ СТАН ОФІЦІЙНОГО ВИЗНАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Анотація. До останнього часу суспільна увага до волонтерської діяльності концентрувала-ся переважно в середовищах волонтерів, отримувачів волонтерської допомоги та дослідників волонтерства. При цьому останні подекуди скептично ставилися до справжності вітчизняної волонтерської діяльності. За таких умов закономірно, що увага органів публічної влади до питань волонтерства була здебільшого офіційно-формальною, релевантною його суспільній вазі. Масштаби теперішнього волонтерського руху в Україні не можуть залишати ставлення до нього суспільства байдужим, а держави - казенним, змушуючи до надання адекватної оцінки своїх заслуг, та визнання його в цілому.

Офіційне визнання органами публічної влади волонтерської діяльності є важливим елементом системи взаємовідносин держави і суспільства, насамперед, у сфері волонтерської діяльності, адже, передусім, свідчить про факт існування таких відносин. За умов відсутності будь-яких зв'язків між волонтерським середовищем та органами публічної влади важко уявити надання останніми будь-яких оцінок діяльності волонтерів. Разом з цим державне визнання декларує позицію влади стосовно волонтерської діяльності, створюючи підґрунтя для формування її розвитку міжсекторальної взаємодії на різних рівнях державного управління.

Ключові слова: волонтер, волонтерська діяльність, громадянське суспільство, органи публічної влади, офіційне визнання.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день увага органів публічної влади до питань волонтерства залишається здебільшого формальною. Водночас характерною особливістю українських реалій є формування нового консолідованого ставлення громадськості до волонтерської діяльності на тлі зростаючої її ролі через надзвичайно важливу місію волонтерства. Отже, масштаби теперішнього волонтерського руху в Україні не можуть залишати ставлення до нього суспільства байдужим, а держави – другорядним, змушуючи до надання адекватної оцінки своїх заслуг, та визнання його в цілому.

Схвальна позиція держави й суспільства з цього приводу має неабияке значення для розвитку волонтерської діяльності, адже слугує джерелом легітимізації власного суспільного авторитету та стимулом для його зміцнення. При цьому відповідна точка зору окремих органів публічної влади, її структур зумовлює характер і перспективи взаємовідносин держави та суспільства у сфері волонтерської діяльності.

У зв'язку з цим вважається за доцільне розгляд офіційного визнання волонтерської діяльності органами публічної влади як одного з елементів системи взаємовідносин держави та суспільства, а також як передумови успішного існування таких відносин і запоруки ефективної реалізації державної політики у сфері волонтерської діяльності.

Мета статті – проаналізувати офіційне визнання волонтерської діяльності органами публічної влади як чинник розвитку взаємовідносин держави та суспільства, задля досягнення якої вважається за необхідне розкриття змісту поняття «офіційне визнання волонтерської діяльності», аналіз його проявів, функцій і значення для розвитку державно-громадських взаємовідносин в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Останнім часом проблеми волонтерського руху в нашій державі набули актуальності серед вітчизняних вчених. Зокрема, Я.С. Буздуган у публікації «Еволюція світового волонтерського руху» [1] досліджувала загальний розвиток, стан і статус світового волонтерського руху. В аналітичній доповіді Д.М. Горелова та О.А. Корнієвського [2] розглянуто не лише зарубіжний досвід волонтерської діяльності, але й розлого схарактеризовано сучасне становище українського волонтерства в умовах зовнішньої агресії.

На аспектах перспективи вдосконалення провадження волонтерської діяльності щодо надання волонтерської допомоги фізичним та юридичним особам сконцентровано увагу К.О. Сидоренка у науковій статті «Перспективи розвитку регулювання волонтерської діяльності в Україні» [3]. У свою чергу, М.М. Чухрай [4] окреслила подальшу перспективу розвитку волонтерства в реаліях становлення громадянського суспільства, що полягає у детальному вивченні інтеграції волонтерського руху в систему соціальних інститутів.

Предметом дослідження В.Л. Голуба [5] стали поняття та категорії державного управління у сфері волонтерської діяльності. Також окремі напрями практичної реалізації волонтерської діяльності знайшли свій вираз у публікаціях Н.І. Карпач [6], Ю.Ю. Семенової [7], І.М. Тохтарова [8], В.В. Щорс [9] та ін.

Разом зі значною увагою дослідників до різних аспектів волонтерської діяльності в системі взаємовідносин держави та суспільства питання державного визнання волонтерської діяльності як чинника розвитку державно-громадських відносин у науці досі не розглядалося.

Вбачаючи в цьому брак знань щодо комплексного уявлення про роль та місце волонтерства в сукупності зв'язків держави та громадськості, вважаємо за доцільне в цьому матеріалі усунути існуючу когнітивну прогалину, що забезпечить не лише певний приріст наукових знань, а також і матиме конкретне практичне значення для формування й реалізації державної політики у сфері волонтерської діяльності.

Основні результати дослідження. За даними соціологічного дослідження сьогодні в США у складі волонтерів майже 60% жінок, які присвячують цій діяльності в середньому 3,4 години на тиждень, і близько 50% чоловіків, котрі віддають волонтерській праці 3,6 години на тиждень. Канадці трудяться волонтерами в середньому 191 годину на рік, що є еквівалентом 578000 робочим місцям з повною зайнятістю. В Ірландії волонтерів – майже 33% дорослих, 19% дорослого населення Франції беруть участь у акціях волонтерських організацій (із них 60% – регулярно), а це понад 20 годин на місяць. Кожний третій німець (22 млн. осіб) є волонтером і працює у волонтерських асоціаціях, проектах і групах взаємодопомоги понад 15 годин на місяць [10, с. 120].

У Південній Кореї майже чотири мільйони осіб щорічно присвячують волонтерству більш як 451 млн. год. робочого часу, а вартість їхніх послуг перевищує 2 млрд. доларів США на рік. 26% японців мають досвід добровольця, із них 48% впевнені, що волонтерська праця дуже корисна для особистого й суспільного зростання. 72% волонтерів Ірландії вважають: вони виконують те, що ніколи не може бути зроблено оплачуваними робітниками.

Більше того, уряди понад 80 країн активно сприяють розвитку національних волонтерських рухів, створюють інфраструктуру для забезпечення їх розвитку на системному рівні. Волонтерський рух розвивається в світі з початку минулого сторіччя. Наприкінці ХХ століття американський Університет Джонса Хопкінса (США, м. Балтимор) виконав дослідження у 22 країнах, яке показало, що загальна кількість часу праці волонтерів відповідає праці 10,5 млн.

осіб протягом робочого дня. Лише у 36 країнах світу, за підрахунками того ж університету, налічується більш як 131,5 млн. осіб. Щороку волонтерству присвячують свій час понад 100 млн. осіб дорослого населення планети [1, с. 8].

Україна як член міжнародного співтовариства також проводить послідовну політику в сфері волонтерської діяльності, сприяє роботі у сфері соціального розвитку та прав людини на основі комплексного підходу, дотримання принципів демократії, рівності, недискримінації, миру, соціальної справедливості.

З урахуванням моральних засад і традиційних цінностей українського суспільства держава спрямована на забезпечення повного й рівного здійснення малозабезпеченими, безробітними, багатодітними, бездомними, безпритульними, особами, що потребують соціальної реабілітації, хворими, інвалідами, самотніми, людьми похилого віку та іншими особами, які через свої фізичні, матеріальні чи інші особливості потребують підтримки й допомоги, громадянами, які постраждали внаслідок стихійного лиха, екологічних, техногенних та інших катастроф, у результаті соціальних конфліктів, нещасних випадків, а також стали жертвами злочинів, біженцями, вимушеними переселенцями, особами, які через свої фізичні або інші вади обмежені в реалізації своїх прав і законних інтересів, усіх без винятку прав людини й основоположних свобод, а також поваги притаманної їм гідності [3, с. 134].

Вітчизняна волонтерська діяльність на сучасному етапі, особливості якої зумовлені суспільно-військово-політичною ситуацією в Україні, а також результати й наслідки її впровадження спричиняють суцільне схвальне ставлення суспільства і довіру до неї як до сфери в цілому та її інституцій чи окремих представників зокрема. Це може бути аргументовано шляхетністю мети волонтерської діяльності, її соціальною корисністю, актуальністю тощо.

Здебільшого через оперативність реагування на нові для українського суспільства реалії, спроможність надання ефективних відповідей на виклики воєнного часу, здатність розв'язання надзвичайно складних проблем, пов'язаних з підтримкою обороноздатності держави, турботою про захисників її цілісності та незалежності, подекуди на противагу певній безпорадності державних органів, до компетенції яких належить вирішення цих завдань, волонтерська діяльність здобула всенародну шану і повагу.

На сьогодні в Україні існує низка волонтерських рухів та об'єднань, що зарекомендували себе як дієві й ефективні групи самоорганізації, які мають серйозний вплив, здатні віднайти будь-які потрібні ресурси і вирішити проблеми будь-якої складності. Серед них, зокрема, «Крила Фенікса», «Армія SOS», «Волонтерська Сотня», «Повернись живим», «Ми – кияни» та ін. [8, с. 10-12].

Волонтерські організації діють у всіх великих містах України та сотнях інших населених пунктах нашої держави. Нині масштаби діяльності волонтерів дають підстави стверджувати, що рівень громадянської свідомості в наших співгромадян значно зріс. Таким чином, українцям треба привчитись до того, що їхня громадянська активність мусить бути не лише відповіддю на складні виклики, а й постійною практикою. Такою є вимога часу і рецепт успіху багатьох країн. Лише так можна розраховувати на досягнення поставлених перед собою завдань у масштабах вулиці, району, міста та всієї держави.

Багато в чому це і є становлення європейської України – країни відповідальних громадян. І цей рух до дієвої громади на всіх рівнях здебільшого розпочинається саме з масової усвідомленої участі громадян у волонтерських рухах, оскільки від свідомого волонтерства до ефективного самоврядування і якості життя – один крок. У цьому контексті постає необхідність належного офіційного визнання волонтерської діяльності з боку держави.

Термін «визнання» є інституціональною категорією міжнародного права, яка розглядає його як акт, за допомогою якого існуючі держави визнають нові держави чи уряди або інші суб'єкти міжнародного права з метою встановлення з ними офіційних або неофіційних, повних чи неповних, постійних або тимчасових відносин [11, с. 50]. Отже, ключовою ознакою, що різнить офіційне визнання від суспільного, є його нормативно-документальне втілення або ж інші характерні діяння органів, уповноважених на виконання функцій держави.

Виходячи з цього, офіційне визнання органами публічної влади волонтерської діяльності

може бути розтлумачене як офіційне свідчення схвалення органами державної влади й органами місцевого самоврядування волонтерської діяльності в цілому та окремих її проявів як надбання, що має значення для існування і розвитку держави. Натомість суспільне визнання волонтерської діяльності як сукупність суджень і оцінок, які представляють синтезовану позицію соціуму, вже відбулося.

Офіційне визнання органами публічної влади волонтерської діяльності є важливим елементом системи взаємовідносин держави та суспільства, насамперед, у сфері волонтерської діяльності, адже передусім свідчить про факт існування таких відносин. За умов відсутності будь-яких зв'язків між волонтерським середовищем і органами публічної влади важко уявити надання останніми будь-яких оцінок діяльності волонтерів. Разом з цим державне визнання декларує позицію влади стосовно волонтерської діяльності, створюючи підґрунтя для формування й розвитку міжсекторальної взаємодії на різних рівнях державного управління.

Так, очевидно, що головним свідченням державного визнання майже двадцятирічного досвіду функціонування волонтерської діяльності в Україні є її легалізація відповідним законом у 2011 р. Зупинімося на розвиткові волонтерського руху в сучасній Україні, де існує давня традиція суспільної праці, взаємодопомоги, піклування про ближнього. Осіб, які працювали в цій сфері, називали громадськими діячами, альтруїстами, доброчинцями, добровольцями тощо. На західний манір волонтерство в Україні стали називати на початку 90-х років ХХ століття, а офіційно його було визнано постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2003 року № 1895, якою також затверджено Положення про волонтерську діяльність у сфері надання соціальних послуг. Цей нормативно-правовий акт утратив чинність у зв'язку з ухваленням Закону України «Про волонтерську діяльність» [12].

Відповідно до цього Закону «волонтерська діяльність – це добровільна, безкорислива, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами та волонтерськими організаціями шляхом надання волонтерської допомоги». Волонтерська допомога – роботи й послуги, що безоплатно виконуються і надаються волонтерами та волонтерськими організаціями. Волонтерська діяльність є формою благодійництва. Водночас законодавець закріпив, що безоплатне виконання робіт або надання послуг особами, яке має одноразовий характер або здійснюється на основі сімейних, дружніх чи сусідських відносин, не є волонтерською діяльністю. Волонтерська діяльність у нашій державі ґрунтується на принципах законності, гуманності, рівності, добровільності, безоплатності, безкорисливості, неприбутковості.

Волонтерська діяльність здійснюється за такими напрямками:

- надання волонтерської допомоги з метою підтримки малозабезпечених, безробітних, багатодітних, бездомних, безпритульних, осіб, що потребують соціальної реабілітації;
- здійснення догляду за хворими, людьми з обмеженими можливостями, самотніми, людьми літнього віку та іншими особами, які через свої фізичні, матеріальні чи інші особливості потребують підтримки та допомоги;
- надання допомоги громадянам, які постраждали внаслідок стихійного лиха, екологічних, техногенних та інших катастроф, у результаті соціальних конфліктів, нещасних випадків, а також жертвам злочинів, біженцям;
- надання допомоги людям з особливими потребами, особам, які через свої фізичні або інші вади обмежені в реалізації своїх прав і законних інтересів;
- проведення заходів, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища, збереженням культурної спадщини, історико-культурного середовища, пам'яток історії та культури, місць поховання;
- сприяння проведенню заходів національного та міжнародного значення, пов'язаних з організацією масових спортивних, культурних та інших видовищних і громадських заходів;
- надання волонтерської допомоги для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру;
- надання волонтерської допомоги за іншими напрямками, не забороненими законодавством.

Щоправда ухвалений документ сьогодні викликає справедливі нарікання стосовно спричи-

неного ним стану, за якого надмірне правове регулювання волонтерської діяльності суттєво обмежує можливості її розвитку. У даному разі важливим є не лише належне законодавче закріплення статусу волонтерських організацій, а перехід на якісно новий рівень життя, що ґрунтується на демократичних засадах.

З цією метою підписано Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [13], важливими напрямками реалізації завдань якої є співробітництво безпосередньо між організаціями громадянського суспільства України і ЄС, участь незалежних громадських експертів та їх об'єднань у діяльності всіх двосторонніх органів, що утворюються для інституціонального забезпечення дієвості Угоди, подальше наближення вітчизняного законодавства до відповідних європейських стандартів. Безпосередньо у статті 434 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом передбачається, серед іншого, сприяння молоді в отриманні знань, навичок і професійних умінь поза освітньою системою, зокрема волонтерство, та визнання цінності такого досвіду.

Натомість прикладами справжнього офіційного визнання вітчизняної волонтерської діяльності, що сприяє розвитку взаємовідносин держави та суспільства, може слугувати відзначення державними нагородами волонтерів України як реальне свідчення високої оцінки не лише зусиль представників волонтерського середовища, а й волонтерської діяльності загалом. Так, згідно з даними сервісу «Законодавство України» [14], за весь період української історії десятьма указами Президента України державними нагородами удостоєно 45 представників сфери волонтерської діяльності.

На відміну від інституту міжнародно-правового визнання, визнання органами публічної влади може й навіть повинно мати неодноразовий характер свого виявлення, аби підтримувати належний рівень упевненості суспільства в усвідомленні державою значення волонтерства.

Відтак, офіційне визнання волонтерської діяльності – це комплексне явище, що становить сукупність свідчень офіційного схвалення органами державної влади й органами місцевого самоврядування волонтерської діяльності. При цьому кількість фактів та періодичність офіційного підтвердження такого визнання демонструє його ступінь і впливає на динаміку розвитку взаємовідносин держави та суспільства, зокрема у сфері волонтерської діяльності. Чим частіше й у більшій кількості мають місце факти схвалення державою волонтерства, тим впевненішим є відчуття власної суспільної затребуваності представників волонтерського середовища, тим стійкішим є їхнє прагнення до самовдосконалення й нарощування обсягів роботи.

З огляду на це, офіційне визнання органами публічної влади волонтерської діяльності – запорука успішності перспектив її провадження в подальшому і гарантія міцності державно-громадських відносин.

Виходячи з викладеного, державне визнання, окрім декларування ставлення держави до волонтерської діяльності, може здійснювати такі важливі функції, що сприяють зміцненню та розвитку цієї сфери:

- регулятивну, адже з визнанням волонтерської діяльності держава зумовлює її впровадження в межах відповідного правового поля;
- комунікативну, оскільки створює умови для взаємодії держави та суспільства у сфері волонтерської діяльності;
- заохочення, завдяки якій держава може висловити шану й повагу представникам сфери волонтерської діяльності;
- стимулювання, позаяк забезпечує процеси розвитку сфери волонтерської діяльності;
- інформаційну, бо сприяє обізнаності з питань волонтерської діяльності.

Таким чином, офіційне визнання органами публічної влади волонтерської діяльності має важливе значення для взаємовідносин між державою і суспільством у волонтерській сфері, адже є не лише наслідком провадження суспільно значущої діяльності та відображенням її оцінки, а й передумовою розвитку цих взаємин як запоруки ефективної реалізації державної політики у сфері волонтерської діяльності.

Визнання органами публічної влади волонтерської діяльності має дві групи свідчень свого втілення: нормативно-правові акти (закони, укази, постанови, розпорядження, рішення, нака-

зи тощо) та публічні виступи, заяви, звернення, відкриті листи тощо.

Особливими ознаками державного визнання волонтерської діяльності є його офіційність, а також опосередкований спосіб і повторюваний характер свого декларування. Воно, як правило, є віддзеркаленням суспільного ставлення до цього прояву громадської активності та, у той самий час, чинником формування громадської думки. Функціями державного визнання, окрім проголошення ставлення держави до волонтерської діяльності, є регулятивна, інформаційна, комунікативна, а також функції стимулювання й заохочення.

Висновки. Офіційне визнання волонтерської діяльності виявляється в сукупності свідчень схвалення органами публічної влади волонтерської діяльності в цілому та окремих її проявів як надбання, що має важливе значення для існування й розвитку держави. Такий вияв ставлення держави може бути продиктований як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками, а також спричинений характером і станом волонтерської діяльності на певному етапі суспільного розвитку.

Офіційне визнання волонтерської діяльності є важливим елементом системи взаємовідносин держави та суспільства, що слугує символом наявності цих стосунків, а також зумовлює перспективи їхнього розвитку.

Перспективи подальших досліджень перебувають у площині аналізу історичного контексту державно-громадського партнерства у сфері волонтерської діяльності й офіційного визнання як їхнього прояву, а також світового досвіду взаємовідносин органів публічної влади та волонтерського середовища.

Список використаної літератури

1. Буздуган Я.С. Еволюція світового волонтерського руху / Я.С. Буздуган // Віче. – 2013. – № 12 (черв.). – С. 7-10.
2. Горелов Д.М. Волонтерський рух : світовий досвід та українські громадянські практики : аналіт. доповідь / Д.М. Горелов, О.А. Корнієвський. – К. : НІСД, 2015. – 36 с.
3. Сидоренко К.О. Перспективи розвитку регулювання волонтерської діяльності в Україні / К.О. Сидоренко // Право і суспільство. – 2012. – № 4. – С. 133-137.
4. Чухрай М.М. Інституціоналізація волонтерського руху в Україні: реалії та перспективи / М.М. Чухрай // Соціологічні студії. – 2013. – № 1 (2). – С. 104-108.
5. Голуб В.Л. Ключові поняття та категорії державного управління у сфері волонтерської діяльності / В.Л. Голуб // Вісник Національної академії державного управління при Президенті України. – 2014. – № 1. – С. 25-30.
6. Карпач Н.І. Особливості розвитку молодіжної участі у волонтерській діяльності / Н.І. Карпач, С.П. Олешак // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. праць. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – Вип. 18; кн. 1. – С. 351-360.
7. Семенова Ю.Ю. Волонтерська робота з дітьми та молоддю в Україні (кінець ХХ – початок ХХІ століття) / Ю.Ю. Семенова // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія. – 2013. – Вип. 40 (2). – С. 196-202.
8. Тохтарова І.М. Волонтерський рух в Україні : шлях до розвитку громадянського суспільства як сфери соціальних відносин / І.М. Тохтарова // Теорія та практика державного управління та місцевого самоврядування. – 2014. – № 2. – С. 1-13.
9. Щорс В.В. Волонтерська діяльність – провідна форма гуманістичного виховання старшокласників / В.В. Щорс // Практична психологія та соціальна робота. – 2013. – № 9. – С. 34-47.
10. Волонтерський рух : історія, сучасність, перспективи : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 17-18 квітня 2015 року. – Харків : Видавництво ХНАДУ, 2015. – 160 с.
11. Словник української мови [в 11 т.]. Т. 1 : А-В. – К. : Наук. думка, 1970. – 800 с.
12. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19 квітня 2011 року № 3236-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 42. – Ст. 435 (із наступними змінами і доповненнями).
13. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_UkraineEU_Association_Agreement.pdf.
14. Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

*Shanray V.O., Doctor of Public Administration, Professor,
Chief of Department of Financial, Administrative Law and Public Administration,
Ukrainian State University of Finance and International Trade*

*Olkhovskiy M.A., Graduate Student
of Department of Administrative, Financial and Economic Law
Academy of Labor, Social Relations and Tourism*

VOLUNTEER ACTIVITY MODERN CONDITION OF OFFICIAL CONFESSION IN UKRAINE

Abstract. *To for some time past public attention to volunteer activity was concentrated mainly in the environments of volunteers, recipients of volunteer help and researchers of volunteer. Thus last here and there skeptically behaved to authenticity of domestic volunteer activity. On such conditions appropriately, that attention of organs of public power to the questions of volunteer was*

mostly, relevant him to public weight. The scales of present volunteer motion in Ukraine can not abandon attitude toward him of society indifferent, and the states – public, forcing to the grant of adequate estimation of the merits, and confession of him, on the whole.

Official confession the organs of public power of volunteer activity is by the important element of the system of mutual relations of the state and society above all things in the field of volunteer activity, in fact foremost testifies to the fact of existence such relations. At the terms of absence of any connections between a volunteer environment and organs of public power hardness to present grants the last any estimations of activity of volunteeriatu. Together with it state confession declares position of power in relation to volunteer activity, creating subsoil for forming and development of interpectoral co-operation on the different levels of state administration.

Keywords: volunteer, volunteer activity, civil society, organs of public power, official confession.

References

1. Buzduhan Ia.S. Evoliutsiia svitovoho volonterskoho rukhu / Ia.S. Buzduhan // Viche. – 2013. – № 12 (cherv.). – S. 7-10.
2. Volonterskyi rukh : svitovy dosvid ta ukraïnski hromadianski praktyky : analit. dop. / D.M. Horielov, O.A. Korniiivskyi. – K. : NISD, 2015. – 36 s.
3. Sydorenko K.O. Perspektyvy rozvytku rehuliuвання volonterskoi diialnosti v Ukraini / K.O. Sydorenko // Pravo i suspilstvo. – 2012. – № 4. – S. 133-137.
4. Chukhrai M.M. Instytutsionalizatsiia volonterskoho rukhu v Ukraini: realii ta perspektyvy / M.M. Chukhrai // Sotsiologichni studii. – 2013. – № 1 (2). – S. 104-108.
5. Holub V.L. Kliuchovi poniattia ta kateorii derzhavnoho upravlinnia u sferi volonterskoi diialnosti / V.L. Holub // Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy. – 2014. – № 1. – S. 25-30.
6. Karpach N.I. Osoblyvosti rozvytku molodizhnoi uchasti u volonterskii diialnosti / N.I. Karpach, S.P. Oleshak // Teoretyko-metodychni problemy vykhovannia ditei ta uchnivskoi molodi : zb. nauk. prats. – Kirovohrad : Imeks-LTD, 2014. – Vyp. 18, kn. 1. – S. 351-360.
7. Semenova Iu.Iu. Volonterska robota z ditmy ta moloddu v Ukraini (kinets KhKh – pochatok KhKhI stolittia) / Iu.Iu. Semenova // Problemy suchasnoi pedahohichnoi osvity. Pedahohika i psykholohiia. – 2013. – Vyp. 40 (2). – S. 196-202.
8. Tokhtarova I.M. Volonterskyi rukh v Ukraini: shliakh do rozvytku hromadianskoho suspilstva yak sfery sotsialnykh vidnosyn / I.M. Tokhtarova // Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia ta mistsevoho samovriaduvannia. – 2014. – № 2. – S. 1-13.
9. Shchors V.V. Volonterska diialnist – providna forma humanistychnoho vykhovannia starshoklasnykiv / V.V. Shchors // Praktychna psykholohiia ta sotsialna robota. – 2013. – № 9. – S. 34-47.
10. Volonterskyi rukh : istoriia, suchasnist, perspektyvy : materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, 17-18 kvitnia 2015 roku. – Kharkiv : Vydavnytstvo KhNADU, 2015. – 160 s.
11. Slovnyk ukraïnskoi movy [v 11 t.]. T. 1 : A-V. – K. : Nauk. dumka, 1970. – 800 s.
12. Pro volontersku diialnist : Zakon Ukrainy vid 19 kvitnia 2011 roku № 3236-VI // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2011. – № 42. – St. 435 (iz nastupnyimi zminamy i dopovnenniamy).
13. Uhoda pro atsotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_UkraineEU_Association_Agreement.pdf.
14. Ofitsiinyi portal Verkhovnoi Rady Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.rada.gov.ua>.

*Шамрай В.А., доктор наук по государственному управлению,
профессор, заслуженный деятель науки и техники Украины,
заведующий кафедрой финансового,
административного права и государственного управления*

Украинского государственного университета финансов и международной торговли

*Ольховский М.А., аспирант
кафедры административного, финансового и хозяйственного права
Академии труда, социальных отношений и туризма*

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ОФИЦИАЛЬНОГО ПРИЗНАНИЯ ВОЛОНТЕРСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В УКРАИНЕ

Аннотация. До последнего времени общественное внимание к волонтерской деятельности концентрировалось преимущественно в средах волонтеров, получателей волонтерской помощи и исследователей волонтерства. При этом последние кое-где скептически относились к подлинности отечественной волонтерской деятельности. При таких условиях закономерно, что внимание органов публичной власти к вопросам волонтерского было по большей части официально-формальным, релевантным его общественному значению. Масштабы нынешнего волонтерского движения в Украине не могут оставлять отношения к нему общества безразличным, а государства – казенным, вынуждая к предоставлению адекватной оценки своих заслуг, и признанию его, в целом.

Официальное признание органами публичной власти волонтерской деятельности является важным элементом системы взаимоотношений государства и общества, в первую очередь, в сфере волонтерской деятельности, ведь, прежде всего, свидетельствует о факте существования таких отношений. При условиях отсутствия любых связей между волонтерской средой и органами публичной власти трудно представить предоставления последними любых оценок деятельности волонтериата. Вместе с этим государственное признание декларирует позицию власти относительно волонтерской деятельности, создавая подоплёку для формирования и развития межсекторного взаимодействия на разных уровнях государственного управления.

Ключевые слова: волонтер, волонтерская деятельность, гражданское общество, органы публичной власти, официальное признание.